

Ako sa Ježiš modlil, výraz Jeho tváre sa zmenil

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it

Lk 9, 28-36

Asi o osem dní po týchto slovách, vzal (Ježiš) so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. Ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre a jeho odev zažiaril belobou. A hľa, rozprávali sa s ním dvaja mužovia – boli to Mojžiš a Eliáš. Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme.

Petra a tých, čo boli s ním, premohol spánok. A keď sa prebudili, videli jeho slávu a tých dvoch mužov, čo s ním stáli.

Keď od neho odchádzali, povedal Peter Ježišovi: „Učiteľ, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Nevedel, čo hovorí. Kým toto hovoril, utvoril sa oblak a zahalil ich. Keď vstúpili do oblaku, zmocnil sa ich strach.

A z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho!“ A kým hlas doznel, ostal Ježiš sám.

Oni zmĺkli a v tých dňoch nehovorili nikomu o tom, čo videli.

(nasledujúci komentár vychádza z talianskeho znenia evanjelia, ktoré je tu [v zdrojovom súbore](#))

V evanjeliu minulej nedele, prvej pôstnej, sme čítali že diablove pokúšanie v pustatine nepatrilo iba ohraničenej perióde Ježišovej existencie, ale že celý Jeho život bol predmetom neustálych pokúšaní, alebo lepšie by sme mohli povedať „zvädzaní“ zákonníkmi, farizejmi, ľudom, ale aj členmi jeho komunity, menovite apoštolmi.

To je to, čo evanjelista hlása v epizóde, ktorú si ideme analyzovať dnes. Lk 9, 28.

„Asi o osem dní po“, toto načasovanie je veľmi špecifické. To bolo prvé ohlásenie Ježišovho utrpenia a evanjelista naznačuje účinky (ovocie) utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania. Číslo osem sa vzťahuje ku dňu zmŕtvychvstania. Ježiš vstal skoro ráno prvého dňa v týždni.

Tak, číslo „osem“ označuje život, ktorý nie je prerušený smrťou. „Po tých slovách“, teda po zmienke o utrpení, „zobral Petra, Jána a Jakuba“, teda troch povahovo najkomplikovanejších apoštolov, ktorí túžili po tom stať sa vodcami skupiny. „A vystúpil na vrch“, nie je to nejaký vrch, ale konkrétny, známy vrch¹.

Ktorý to teda je? Je to vrch Boží. Ježiš im tak predstavuje svoj božský pôvod. „Modliť sa“ to je typické pre Lukášovo Evanjelium; chúlостivé a zložité udalosti Ježišovho života sú poznačené modlitbou. Tak potom, „Ako sa modlil, výraz Jeho tváre sa zmenil a Jeho odev zažiaril belobou“, takou belobou, ako odev tých dvoch mužov oznamujúcich Ježišovo zmŕtvychvstanie ženám hovoriac: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi“?

Ježiš ukazuje² stav človeka, ktorý presiahol smrť. Smrť ho neporazila, namiesto toho ho pozdvihla. „A zočít“, evanjelista pripomína prekvapujúcu udalosť, „dvaja muži“, práve takí ako dvaja pri hrobe, „rozprávali sa s ním.“

Oni nehovorili k Petrovi, Jánovi či Jakubovi. Kto sú? Je to Mojžiš, veľký zákonodarca a Eliáš, veľký prorok - ktorí sú predstaviteľmi Starého Zákona, ktorý je tvorený dvoma časťami: Zákonom a Prorokmi. „Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho odchode“ – Lukáš je jediný, ktorý opisuje Ježišovu cestu ako exodus – „ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme“.

Obvinenie, ktoré robí Lukáš je dramatické: Jeruzalem, sväté mesto, sa stalo mestom otroctva, práve tak ako Egypt. A tak ako Mojžiš vyslobodil svoj ľud z egyptského otroctva, tak aj Ježiš musí vyslobodiť ľud od náboženskej a kňazskej triedy, majúcej moc v Jeruzaleme.

¹ V gréčtine je použitý určitý člen, to znamená že sa jedná o vrch presne definovaný, vrch ktorý je známy

² V žiarivom oblečení

„Petra a tých, čo boli s ním, premohol spánok“, to znamená, že oni nepočúvali a nesledovali ho, nie sú solidárni s Ježišom. Tá istá scéna sa objavuje v momente Jeho utrpenia, keď vidíme Ježiša modliť sa na Olivovej hore a jeho učeníkov premáha takisto spánok. To znamená totálne nepochopenie toho, čo Ježiš hovorí.

„Ale keď sa prebrali, uvideli jeho slávu a dvoch mužov, ktorí s ním stáli. A ako muži od neho odchádzali“, tu prichádza k dramatickému momentu, keď Mojžiš a Eliáš; tí, ktorí vzbudzujú v skupine pocit istoty, reprezentujúci právo a prorokov, „odchádzajú od neho“. Tu Peter preberá rolu Satana - pokašiteľa, nazývaný jeho zápornou prezývkou³ a pokúša sa prekaziť toto odlúčenie⁴.

„Peter hovorí Ježišovi, «Kápo, pane, šéf»“, nie „Majster“ ako je tu grécke slovo *Epistata* preložené. *Epistata* znamená „hlava, vodca, majiteľ“. Výraz „Majster“ by bol v gréčtine *Didáskalos*. Teda toto oslovenie „šéf“ poukazuje na to, akú mal predstavu Peter o Ježišovi ako o tom, ktorému sa treba podriaďiť.

„Je nám tu dobre. Urobme tri stánky.“ Načo robiť tri stánky? V Izraeli bol sviatok, ktorého dôležitosť netreba predstavovať, takže jednoducho nazvaného „sviatok“. Bol to sviatok „stánkov“, ktorý pripomínal vyslobodenie Izraelitov z egyptského otroctva, a ktorý trval jeden týždeň, počas ktorého ľudia zvykli bývať v stanoch. Tradícia hovorí, že ako starozákonný ľud býval v stanoch, počas tohto sviatku mal byť odhalený oslobodzujúci Mesiáš. Tak teda Peter nalieha na Ježiša, aby konal ako dlho očakávaný Mesiáš „tradície“. Preto Peter hovorí o zhotovení troch stánkov.

Venujme teraz pozornosť poradiu mien, „Jeden pre teba, jeden pre Mojžiša a jeden pre Eliáša“. Keď sú dané tri mená osobností, najdôležitejšia je v prostriedku. Nuž, v tomto prípade, podľa Petra, menovaný v strede nie je Ježiš, ale Mojžiš. On je ten, ktorý poskytuje istotu Zákona a Ježiš je daný na okraj, podobne ako Eliáš. V strede je Zákona, na kraji Proroci spolu s Ježišom.

Peter teda hovorí „Toto je Mesiáš, ktorého chcem. Ten, ktorý vedie ľud k dodržiavaniu zákona, s prudkou a prorockou horlivosťou Eliáša“. A evanjelista to komentuje „Nevedel, čo hovorí“.

„Kým toto hovoril, utvoril sa oblak“, čo je symbolom Božej činnosti, „zahalil ich a zmocnil sa ich strach“, báli sa božského znamenia. „A z oblaku zaznel hlas: «Toto je môj Syn», kde „syn“ sa nevzťahuje na toho, ktorý je narodený, ale na toho, ktorý je ako Boh, Otcovi podobný, «Vyvolený»; a nasleduje sloveso v rozkazovacom spôsobe „«Počúvajte ho!»“. Nie Mojžiša alebo Eliáša, ale Ježiš je ten, ktorého treba počúvať.

„A kým hlas odznel, ostal Ježiš sám. Oni zmĺkli“, toto ticho bolo negatívne. Oni boli ticho tak ako Ježišovi oponenti (Lk 20, 26), kde evanjelista píše: „a nepodarilo sa im podchytiť ho v reči pred ľudom, ale žasli nad jeho odpoveďou a umĺkli“.

Ostať potichu znamená nesúhlasíť s tým, čo sa deje. „A v tých dňoch nehovorili nikomu“. Evanjelista nepoužíva slovo „hovoriť“, ale slovo „ohlasovať“, pretože boli povolaní ohlásiť túto skutočnosť schopnú prekonať smrť, ale oni boli ticho, nehovoriac „o tom, čo videli“.

Nesúhlasili s touto novou skutočnosťou, že Ježiš je ten, koho treba počúvať. Mojžiš a Eliáš boli považovaní za oprávnených podľa referencií k odkazu o Ježišovi, a už viac nie sú absolútnymi učiteľmi pre tých, čo uverili.

Preklad: Mária Veličková

Poznámky pod čiarou: tím DC

³ Petrova prezývka je „Tvrdohlavec“. Ak je v evanجليách „prvý“ apoštol pomenovaný „Šimon“, tento zohráva pozitívnu rolu. Ak sa používajú obe mená „Šimon-Peter“, jeho rola je neutrálna, „ani-ani“. Ak je použité len meno „Peter“, tento zohráva negatívnu rolu.

⁴ Odlúčenie Starého zákona od Ježiša